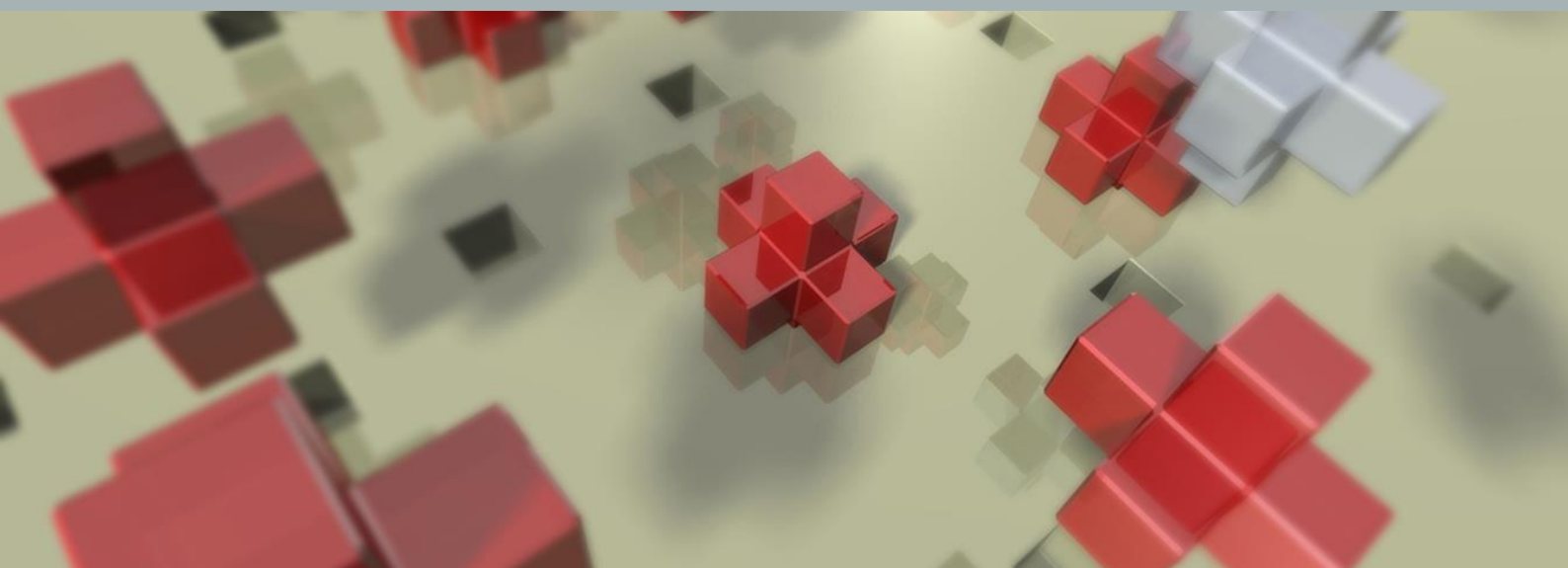

Ecologisch onderzoek vleermuizen
Wilhelminaplein 2 te Kaatsheuvel,
Gemeente Loon op Zand
Eindrapport

Ecologisch onderzoek vleermuizen Wilhelminaplein 2 te Kaatsheuvel, Gemeente Loon op Zand

Eindrapport

Rapportnummer: 211X07706

Datum: 21 augustus 2017

Projectteam BRO: Pascal Hendriks, Ineke Kroes

Trefwoorden: Vleermuizen, Flora en Fauna onderzoek

Bron foto kافت: Abstract 1

Beknopte inhoud:

BRO
Hoofdvestiging
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl

Inhoudsopgave	pagina
1. AANLEIDING	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doel	2
1.3 Leeswijzer	2
2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Aanwezige ecotopen	3
2.3 Toekomstige (geplande) situatie	4
3. WERKWIJZE	6
3.1 Vleermuizen	6
4. RESULTATEN	8
4.1 Vleermuizen per soort	8
4.2 Vleermuizen per functie	10
4.3 Overige waarnemingen	11
5. EFFECTENBEOORDELING	12
5.1 Vleermuizen	12
5.2 Overige waarnemingen (Gierzwaluw)	13
6. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	14
7. CONCLUSIES EN ADVIES	15
8. BRONNEN	16

1. AANLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen om de Jozefkerk en het bijbehorende plein te Kaatsheuvel een herbestemming te geven. Hiervoor zal de kerk inwendig heringericht worden, de pastorie zal worden gesloopt, het grasveld tussen de kerk en de Sint Josephstraat, het bosplantsoentje ten noorden van dit grasveld en de pastorietaanplant ten zuiden van de kerk worden herbestemd ten behoeve van de bouw van appartementen in inrichting als parkeerplaats.

Om te voldoen aan nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de ingreep plaatsvindt, een onderzoek te doen naar het eventueel voorkomen van beschermde flora en fauna. Om de effecten van de plannen op natuurwaarden te bepalen is in opdracht van BRO in augustus 2016 een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat het plangebied mogelijk geschikt is als vaste rust of verblijfplaats voor gebouw bewonende en/of boombewonende vleermuizen. Door de sloop van de bestaande gebouwen en de kap van bomen kunnen mogelijk vleermuisverblijfplaatsen verdwijnen.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke soorten vleermuizen komen momenteel voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het plangebied, voor wat betreft de huidige en de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 worden de methode van werken en de onderzoeksinspanning beschreven. In hoofdstuk 4 worden de voorlopige resultaten van het eerste deel van het vleermuisonderzoek gepresenteerd. De mogelijke effecten van de ingreep worden, voor zover nu al mogelijk, gerelateerd aan de aanwezige soorten vleermuizen in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 8 bestaat uit een korte bronnenlijst.

2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Huidige situatie

Ligging plangebied

Het plangebied bestaat uit een voormalig kerkgebouw, een plein voor het gebouw, een bosplantsoen-
tje ten noorden van dat plein, voormalige pastorie, en een groenstrook met tuin ten zuiden van het
voormalig kerkgebouw. Het plangebied ligt in een woonwijk in het oostelijk deel van Kaatsheuvel. De
Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn $X=131.472$, $Y = 407.610$. De ligging
van het plangebied is te zien in onderstaande afbeeldingen (Fig. 1 en 2).

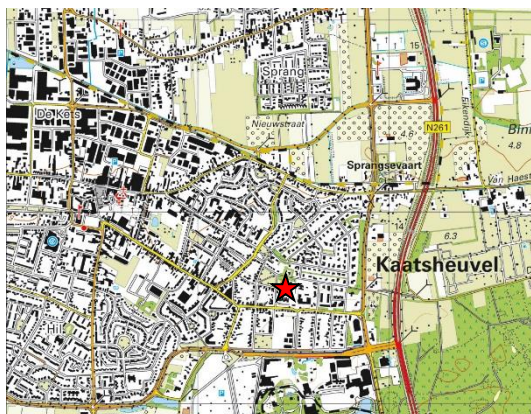

Fig. 1. Ligging van het plangebied (rode ster, links in het plaatje)

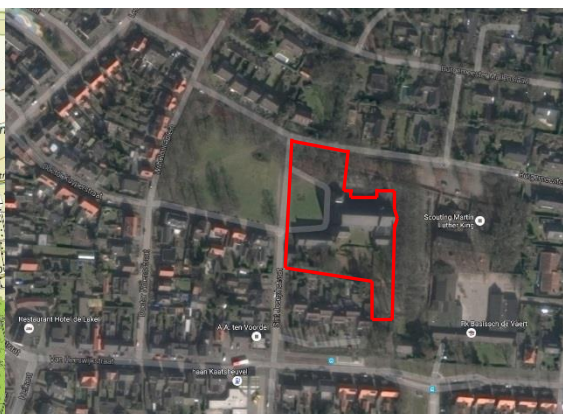

Fig. 2. Ligging van het plangebied (rood omlijnd)

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een voormalige kerk, een voormalige pastorie, een plein (grasveld) voor de kerk, een bosplantsoen met een aantal relatief grote bomen ten noorden van het plein en een pastorietaan ten zuiden van de kerk. Het plangebied ligt in een woonwijk. Aan de noordkant van het plangebied zijn woningen gesitueerd. Ten oosten van het plangebied is het kerkhof met daarachter een school.

Ten zuiden van het plangebied zijn weer woningen aanwezig en ten westen van het projectgebied ligt het Wilhelminaplein, een groot grasveld omringd door hoge bomen.

2.2 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Stenen gebouwen (kerk en pastorie)
- Bosplantsoentje met dikke bomen (o.a. diameter borsthoogte > 25 cm, een met geschikte holtes voor vleermuizen) aan de noordkant van het plangebied;

- Grasveld
- Goed onderhouden siertuin.

2.3 Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de realisatie van twee appartementengebouwen in het plangebied. De herbestemming van de kerk zelf zal uitsluitend inwendig zijn. De kerk zelf is een monument en wordt niet als zodanig aangetast. De pastorie wordt gesloopt. Het bosplantsoen met bomen, het grasveld voor de kerk en de pastorietuin zullen verdwijnen. Het terrein zal bouwrijp gemaakt worden en er zal grondverzet gepleegd worden.

Fig. 3 t/m 8 geven een beeld van de huidige situatie.

Fig. 9 geeft een impressie van de gewenste toekomstige situatie.

Fig. 3 Vooraanzicht plangebied. De kerk, de pastorie en het plein, met aan de linker kant van de foto het bosplantsoen. Foto genomen richting het zuidoosten.

Fig. 4. Achteraanzicht plangebied, de pastorietuin. Foto genomen richting het westen.

Fig. 5. Dak van de pastorie. Foto genomen vanaf de toren, richting het westen.

Fig. 6. Detail pastoriemuur.

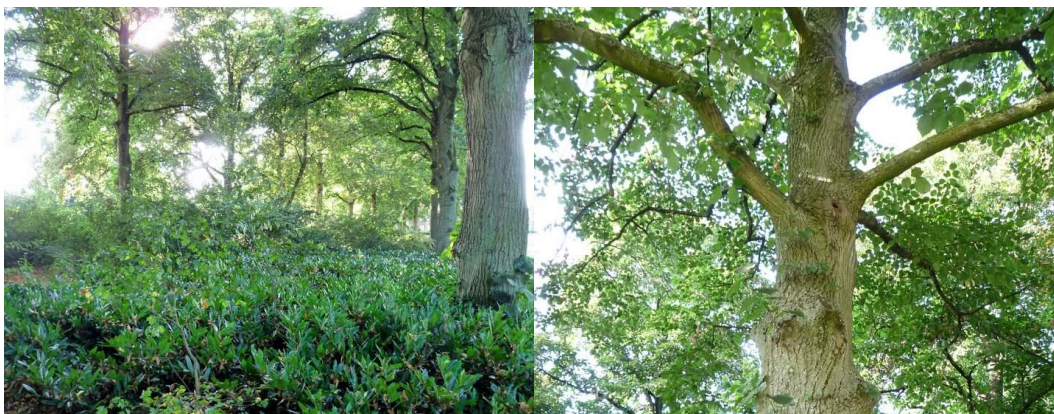

Fig. 7. Het bosplantsoen ten noorden van het kerkplein. Foto genomen richting het westen.

Fig. 8. Detail van een boom met een holte.

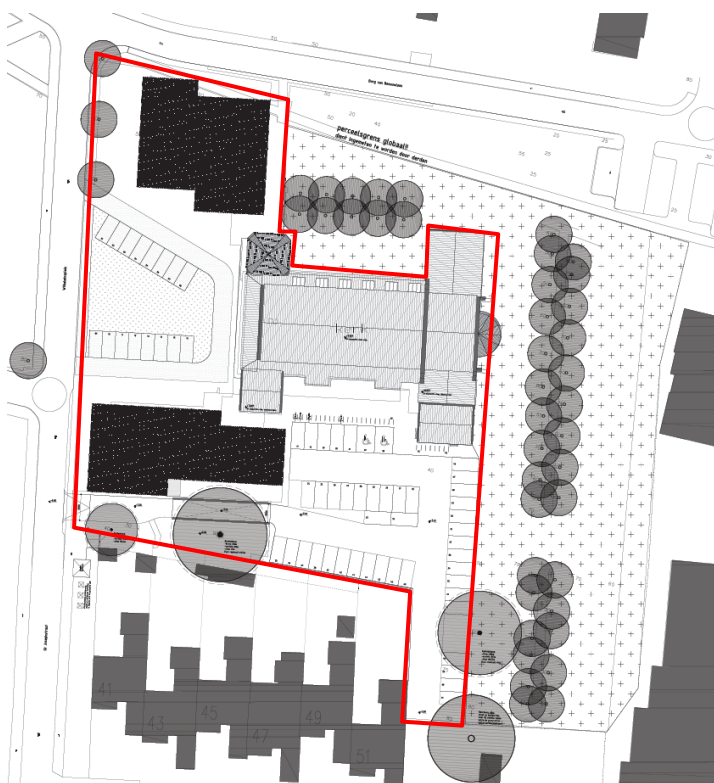

Fig. 9. Gewenste ontwikkeling van het plangebied.

3. WERKWIJZE

3.1 Vleermuizen

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd aan de hand van het vleermuizenprotocol (2013) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereeniging. Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soort specifiek. Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van een Petterson D240x ultrasounddetector (batdetector) en een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumens). Met een Edirol R-09 RH digitale recorder zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b. Verder is gebruik gemaakt van een Elekon Batlogger M, een zeer gevoelige heterodyne batdetector die niet alleen het geluid registreert, maar ook de locatie van het vleermuisgeluid, de tijd van de waarneming, en de exacte lokale weersomstandigheden op dat moment.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies te verwachten:

- Vliegroutes en foerageergebieden;
- Paarverblijven;
- Kraamverblijven
- Zomerverblijf.
- Winterverblijf

In het najaar van 2016 zijn twee vleermuisinventarisaties uitgevoerd, in verband met mogelijke paarplaatsen en winterverblijven. De eerste veldinventarisatie vond plaats op 29 augustus 2016. Vooraf is bij daglicht een inspectie van de gebouwen en bomen geweest en heeft een oriënterende inspectie plaats gevonden van het hele plangebied. Tijdens dit bezoek zijn de gebouwen kritisch geïnspecteerd op sporen en invliegmogelijkheden, en zijn de bomen aan de noordkant van het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke hopen en scheuren en sporen (onder andere uitwerpselen) van vleermuizen. Er werden geen uitwerpselen gevonden bij de gebouwen. Wel werd bij een boom een voor vleermuizen geschikte holte gevonden. Op 18 september 2016 vond 's avonds een tweede vleermuisinventarisatie plaats.

De gekozen data hangen onder meer samen met de zomerverblijfperiode en de paarperiode van vleermuizen. Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1: Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur Onderzoek	Zon op/ onder	Weer	Temp.
29-08-2016	Paarverblijf- en zwermplaats, zomer- verblijf, vliegroute, foerageergebied	20.15 -23.30	06.46 / 20.35	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaarbewolkt Geen neerslag	17,2°C
18-09-2016	Paarverblijf- en zwermplaats, zomer- verblijf, vliegroute, foerageergebied	19.45 -22.30	07.20 / 19.46	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaarbewolkt. Geen neerslag	16.7°C
20-05-2017	Kraamverblijf- en zwermplaats, zomer- verblijf, vliegroute, foerageergebied	21.15 -23.30	05.37 / 21.35	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag tijdens waaarnemingen	12.5°C
21-05-2017	Kraamverblijf- en zwermplaats, zomer- verblijf, vliegroute, foerageergebied	03.30 -05.30	05.36 / 21.36	Wind gemiddeld 2 Bft Half tot zwaarbewolkt. Geen neerslag	14.4°C
21-06-2017	Kraamverblijf- en zwermplaats, zomer- verblijf, vliegroute, foerageergebied	21.45 -23.45	05.19 / 22.04	Wind gemiddeld 2 Bft Geheel bewolkt Geen neerslag	21,4°C

4. RESULTATEN

4.1 Vleermuizen per soort

In het najaar 2016 zijn zowel tijdens het avondbezoek op 29 augustus als het avondbezoek op 18 september zijn drie soorten vleermuizen aangetroffen in en rond het onderzoeksgebied. Ook in het voorjaar 2017, zijn op de twee avondbezoeken (20 mei en 21 juni) en op het ochtendbezoek (21 mei), vleermuizen aangetroffen. In totaal zijn er drie soorten vastgesteld. Het ging om de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) in het najaar en in het voorjaar, de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), uitsluitend in het najaar, en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) in het najaar en in het voorjaar.

Tijdens het nazomerbezoek op 29 augustus bleek al snel dat dit plangebied een geliefde plek is voor vleermuizen. Vanaf 20.45 werden in de buurt van de ingang van het kerkhof, in de buurt van de boom met holte, drie foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze bleven hier de hele avond foerageren tot aan het einde van de waarneemtijd. Wel was opvallend dat twee gewone dwergvleermuizen zeer regelmatig vlak voor de kerk langs heen en weer vlogen, terwijl daar geen begroeiing is. Er was hier duidelijk sprake van zwermgedrag. Om 20.49 kwam een laatvlieger aanvliegen vanaf het noordwesten, over het Wilhelminaplein heen, bij de kerk langs richting het kerkhof. Om 20.50 werd een foeragerende ruige dwergvleermuis gehoord bij de ingang van het kerkhof. Ook achter de kerk, op het kerkhof, ter hoogte van de pastorietaanplant werd eveneens veel vleermuisactiviteit waargenomen. Hier werden tussen 21.30 en 22.30 uur steeds drie gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen. Vanaf 21.40 uur werd op de hoek van de kerk, vlakbij de ingang van het kerkhof een roepend mannetje gehoord. Deze bleef hier roepen tot het einde van de waarneemtijd. Ook werd een roepend mannetje gehoord in de zijbeuk aan de noordkant van de kerk. Rondom de pastorie werden in het geheel geen vleermuisgeluiden waargenomen, ook niet in het groen aan de zuid- en oostzijde van de pastorie. Dit was overigens, gezien de resultaten van de quickscan ook niet echt te verwachten.

Op 18 september was het beeld sterk vergelijkbaar. Vanaf 20.10 uur werden drie foeragerende gewone dwergvleermuizen en twee ruige dwergvleermuizen waargenomen rond de ingang van het kerkhof. Vanaf 20.25 vlogen twee gewone dwergvleermuizen weer zeer regelmatig vlak voor de kerk langs. En ook werd weer op de hoek van de kerk, vanaf 20.30 uur, bij de ingang van het kerkhof een roepend mannetje gehoord. Om 20.57 uur werd een passerende laatvlieger gehoord. Omdat het kerkhof deze avond afgesloten was, was het niet mogelijk om waarnemingen te doen op het kerkhof, en langs de noord en oostzijde van de kerk. Rondom de pastorie, inclusief de tuin achter de pastorie, was wederom geen enkele vleermuisactiviteit.

Tijdens het eerste avondbezoek in het voorjaar, op 20 mei werden vanaf 21.30 uur regelmatig vleermuizen waargenomen. Rond 21.30 uur kwam een laatvlieger foerageren, boven het grote grasveld op het Wilhelminaplein. Hij bleef ongeveer 10 minuten foerageren, om vervolgens de bosjes aan de noordkant te passeren en richting het kerkhof te vliegen. Rond 21.50 was er wederom een foerage-

rende laatvlieger boven het grasveld op het Wilhelminaplein, die eveneens ongeveer 10 minuten bleef foerageren en dezelfde richting nam richting het kerkhof. In de buurt van het kerkhof, langs de bosjes aan de noordkant van het plangebied werd rond 22.00 een gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen. Hij bleef ongeveer een kwartier foerageren, om vervolgens richting het kerkhof te vliegen. Vermoedelijk ging hij verder foerageren achter de kerk, maar dat kon niet worden geverifieerd omdat het kerkhof afgesloten was. (Het kerkhof behoort niet tot het plangebied). Rond 22.20 kwamen nog eens twee gewone dwergvleermuizen foerageren rond de bosjes aan de noordkant van het plangebied. Deze gewone dwergvleermuizen bleven eveneens ongeveer een kwartier foerageren om hun voedselzoektocht te vervolgen richting het kerkhof. Rond 23.00 was er wederom een foeragerende laatvlieger aanwezig boven het grasveld op het Wilhelminaplein. Deze bleef foerageren tot het einde van de waarnemingen om 23.30 uur. Er zijn rond de pastorie, in de pastorietaan en aan de voorkant van de kerk deze keer geen vleermuizen waargenomen.

Tijdens het veldbezoek in de vroege ochtend van 21 mei was het relatief rustig wat betreft vleermuizen. Bij de bosjes aan de noordkant van het plangebied werden twee foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen, tussen 3.30 en 5.00 uur. Ze foerageerden steeds tussen de bosjes, in en om het kerkhof, en kwamen dan weer terug naar de bosjes, in een relatief vast rondje. Het bleef op deze plaats bij twee gewone dwergvleermuizen, ze vertrokken rond 5.00 uur richting het oosten. Er werden rond 5.00 uur twee passerende laatvliegers waargenomen. Ze vlogen richting het noordwesten. Ook nu geen vleermuizen voor de kerk of rondom de pastorie of pastorietaan.

Er zijn tijdens het tweede avondbezoek op 21 juni wederom meerdere laatvliegers waargenomen, foeragerend op het Wilhelminaplein. Rond 22.00 uur kwam de eerste, vanuit het noordwesten naar het Wilhelminaplein. Deze laatvlieger bleef tot 22.30 foerageren en passeerde vervolgens het plangebied richting het kerkhof. Rond 22.40 kwam een tweede laatvlieger wederom vanuit het noordwesten foerageren op het Wilhelminaplein. Deze bleef tot het einde van de waarneming. Rond 23.45 uur. Rond 23.00 uur kwam er een derde laatvlieger, vanuit het noordwesten foerageren op het Wilhelminaplein. Ook deze bleef tot het einde van de waarneming om 23.45 uur.

Langs de bosjes werden rond 22.45 twee gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze foerageerden in eerste instantie even bij de bosjes aan de noordkant maar verdwenen na 10 minuten richting de bomen op het kerkhof. Rond de pastorie, pastorietaan en de kerk zijn geen vleermuizen waargenomen.

In Tabel 2 zijn de waarnemingen van foeragerende en passerende vleermuizen per avond weergegeven.

Tabel 2: Totaal nachtelijke waarnemingen in het veld van passerende en foeragerende vleermuizen in en om het plangebied

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	29-08-2016		18-09-2016		20-05-2017		21-05-2017		21-06-2017		Totaal waarnemingen
		Avond		Avond		Avond		Ochtend		Avond		
		Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	8	0	6	0	3	0	2	0	3	0	22
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	0	1	0	1	3	3	0	2	3	3	10

4.2 Vleermuizen per functie

Kraamverblijven en zomerverblijven

Het onderzoek naar kraamverblijven en zomerverblijven is, volgens de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017, in het voorjaar tussen 15 mei en 15 juli te worden uitgevoerd. Er is in het voorjaar op geen enkel moment zwermgedrag geconstateerd in de buurt van de kerk, en pastorie. Ook is er geen zwermgedrag waargenomen bij de holle boom. Er zijn uitsluitend foeragerende/passerende vleermuizen aangetroffen. Er zijn binnen het plangebied geen kraamverblijfplaatsen aanwezig.

Foerageergebieden en vliegroutes

Rondom het bosplantsoen en in het kerkhof werd op alle inventarisatieavonden in het najaar actief gefoerageerd door gewone en ruige dwergvleermuizen. Het bosplantsoen en het kerkhof fungeren als foerageerplaats voor meerdere gewone en ruige dwergvleermuizen. In het voorjaar werd hier eveneens gefoerageerd door 2 à 3 gewone dwergvleermuizen. Deze vleermuizen foerageerden rondom de bosjes maar ook op het kerkhof.

Er vlogen in het najaar zeer regelmatig vleermuizen vlak voor de kerk langs (zwermgedrag). De voorkant (westkant) van de kerk fungeert mogelijk naast paarverblijf ook als winterverblijf. Dit zwermgedrag werd in het voorjaar niet meer waargenomen.

Er passeerde in het najaar tweemaal een laatvlieger langs het plangebied. Deze vlogen bij het bosplantsoen langs. In het voorjaar passeerden hier eveneens meerdere laatvliegers. Het bosplantsoen wordt waarschijnlijk gebruikt als vliegroute.

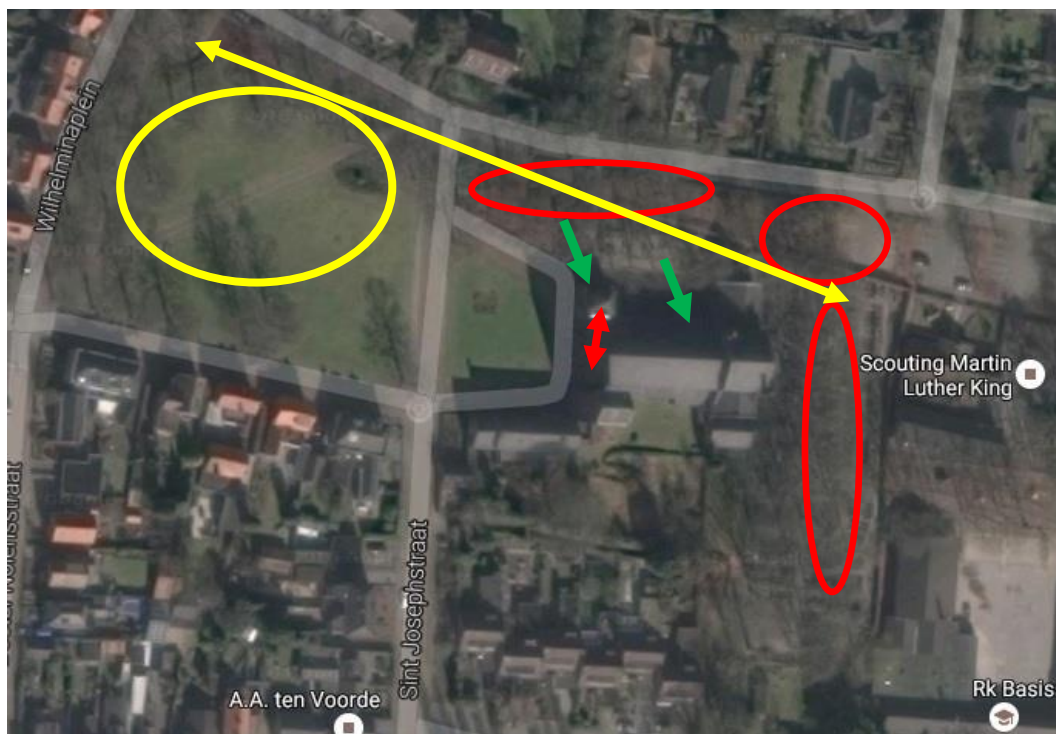
Paarverblijven en winterverblijven

In het najaar zijn op meerdere plekken sociale geluiden en roepende mannetjes waargenomen. Op de hoek van de kerk, vlakbij de ingang van het kerkhof is met zekerheid een paarplaats van de gewone

dwergvleermuis. Vermoedelijk is er ook een in de zijbeuk van de kerk aan de noordkant. Dit kon echter niet bevestigd worden omdat de plek deze keer niet bereikt kon worden, het kerkhof was afgesloten. De muur van deze zijbeuk wordt echter geheel intact gelaten.

Vlak voor de kerk langs werd door twee gewone dwergvleermuizen op beide avonden zwermgedrag waargenomen. Het dak, of de spouwmuren aan de voorkant (westkant) van de kerk wordt vermoedelijk gebruikt als winterverblijf.

Figuur 4 geeft een overzicht van de gevonden vleermuisactiviteit.

Figuur 4: Vleermuisactiviteit. De rode ovalen geven aan waar door gewone dwergvleermuizen en (in het najaar) 2 ruige dwergvleermuizen vleermuizen gefoerageerd werd. De rode pijl naar 2 kanten wijzend geeft weer waar de vleermuizen in het najaar zwermden langs de kerk. De groene pijlen geven aan waar zich roepende mannetjes, (paarplaatsen) bevonden. De gele pijl geeft aan waarlangs de laatvliegers passeerden. De gele ovaal geeft aan waar laatvliegers foera-geerden.

4.3 Overige waarnemingen

Tijdens de vleermuiswaarnemingen is geconstateerd dat er nesten van gierzwaluw in de toren van de kerk aanwezig zijn. Op 21 juni zijn er rondom de toren zeker 12 gierzwaluwen waargenomen die zwermden rond de toren. Er is drie keer waargenomen dat een gierzwaluw onder de pannen van het dak van de toren verdween. Er zijn, gezien het aantal laagvliegende gierzwaluwen, vermoedelijk ongeveer 8 nesten aanwezig in het dak van de toren.

5. EFFECTENBEOORDELING

5.1 Vleermuizen

Kraamverblijven en zomerverblijven

Er zijn geen kraamverblijfplaatsen of zomerverblijfplaatsen aangetroffen in de te slopen pastorie. Er is eveneens geen kraam- of zomerverblijf aangetroffen in boomholtes binnen het plangebied.

Er is binnen het plangebied geen sprake van een zomerverblijf, of kraamplaats in het te slopen gebouw of in een van de bomen. Er gaan dus in geen geval zomerverblijfplaatsen of kraamplaatsen verloren door de ingreep.

Foerageergebieden en vliegroutes

Er wordt rondom het bosplantsoentje en het kerkhof actief gevoerageerd. Dit bosplantsoentje gaat echter verdwijnen. Hiermee verdwijnt een foerageerplek voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Er zijn echter in de directe omgeving van het plangebied, met name op het kerkhof waar nu al actief door beide soorten gevoerageerd wordt, ruim voldoende eenvoudig bereikbare foerageermogelijkheden voor vleermuizen aanwezig. Door de ingreep verdwijnt geen essentieel foerageergebied.

Indien het bosplantsoen verdwijnt, wordt er wel enige inbreuk gemaakt op de huidige vliegroute voor laatvlieger. Het gaat hier echter niet om een geen essentiële vliegroute of om een essentiële inbreuk op de vliegroute. De laatvlieger is een van Nederlands grootste vleermuizen, met een geluidsbereik van 25 tot 35 meter. Indien de bosschages aan de noordkant van het plangebied, langs de Burgemeester van Besouwlaan verdwijnen, kunnen de laatvliegers hun oriëntatie eenvoudig vinden aan de overkant van de weg, langs de huizen en hoge struiken in de voortuinen. De afstand tussen deze tuinen en de dichtstbijzijnde bomen die blijven staan, is maximaal 20 meter. Dat is voor laatvliegers goed te overbruggen. Er ontstaat dus geen gat in de vliegroute wat dermate groot is dat die voor laatvliegers niet te overbruggen is. De laatvlieger wordt door de ingreep niet dermate gehinderd om zijn foerageergebieden te bereiken, dat de lokale populatie in gevaar zou komen.

Paarverblijven en winterverblijven

Er zijn op de hoek van de kerk en in de noordzijde van de kerk twee paarplaatsen aangetroffen. Ook is mogelijk aan de noordwestkant van de kerk een winterverblijf van gewone dwergvleermuis. Echter, de kerk is een monument, en blijft als zodanig in zijn geheel intact. Alleen het inwendige interieur ondergaat een verandering. Er wordt aan de muren niets veranderd. Door deze ingreep gaan geen verblijfplaatsen verloren, ze blijven aanwezig in het gebouw. De interne verbouwing is ook niet van dien aard dat er sprake is van een essentiële verstoring van vleermuizen. Met de ingreep aan het inwendige van de kerk, wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

De pastorie wordt op korte termijn gesloopt. De pastorie staat geheel los van het kerkgebouw. Tijdens de quickscan is in en om de pastorie geen enkele aanwijzing gevonden voor een eventuele aanwezigheid van vleermuizen, wat later nog eens bevestigd is door nachtelijk onderzoek in zowel najaar

2016 als voorjaar 2017. Door deze sloop zal geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen verdwijnen en er zal eveneens geen verstoring optreden.

5.2 Overige waarnemingen (Gierzwaluw)

In de toren van de kerk zijn bij benadering 8 nesten van gierzwaluw aanwezig. Op zich is dit geen enkel bezwaar. De toren behoort tot het monument en blijft geheel intact. De inwendige verbouwing van de kerk heeft geen invloed op de aanwezigheid van deze nesten van gierzwaluw. In die zin is een eventueel nader onderzoek naar gierzwaluw niet aan de orde. Er gaan door de ingreep sowieso geen nesten van gierzwaluw verloren.

6. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

Door de sloop van de pastorie gaan geen verblijfplaatsen verloren. De sloop kan echter wel verstoring (zware trillingen) van de twee paarplaatsen in het kerkgebouw veroorzaken. Om die reden is het noodzakelijk om de sloop van de pastorie buiten het paarseizoen van de gewone dwergvleermuis uit te voeren. Dat betekent dat de sloop niet uitgevoerd kan worden tussen half juli en half oktober. Indien deze regeling gerespecteerd wordt, wordt door de sloop van de pastorie de Wet natuurbescherming niet overtreden.

Het bosje aan de noordkant van het plangebied, langs de Burgemeester van Besouwlaan gaat verdwijnen. Er verdwijnt hier foerageergebied en een vliegroute voor vleermuizen. Dit foerageergebied is echter marginaal ten opzichte van het beschikbare foerageergebied achter de kerk en verderop in de wijk. Er verdwijnt met het bosje geen essentieel foerageergebied voor gewone en ruige dwergvleermuis. De vliegroute voor laatvlieger, waar het bosje een onderdeel van is, wordt eveneens niet dermate aangetast dat er voor laatvlieger een onoverbrugbare situatie ontstaat. De laatvlieger heeft een prima alternatief wat er al ligt en wat geen extra afstand met zich meebrengt. Er verdwijnt geen essentiële vliegroute.

In het bosje zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Het verwijderen van het bosje zal, mits de zorgplicht in acht wordt genomen, niet leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

De kerk blijft geheel intact, er wordt uitsluitend van binnenuit een restauratie uitgevoerd. Hierbij wordt geen aantasting plaats van de twee paarplaatsen aan de buitenzijde van het gebouw, noch aan de nesten van gierzwaluw in de toren.

In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

7. CONCLUSIES EN ADVIES

Binnen het plangebied gaan geen vaste rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen verloren en worden eveneens geen vleermuizen verstoord door de werkzaamheden.

Het plangebied fungeert niet als essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis of laatvlieger. Op grond hiervan kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied is of essentiële vliegroute bevat voor vleermuizen.

Binnen het plangebied gaan eveneens geen vaste rust- of verblijfplaatsen verloren, en vindt geen verstoring plaats van de gierzwaluw.

Met het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het vleermuisprotocol 2017 van de Gegevensautoriteit Natuur, en voor zover van toepassing volgens het kennisdocument Gierzwaluw Versie 1.0, BIJ12, juli 2017, kan worden gesteld dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.

Negatieve effecten van de ingreep op vleermuizen of gierzwaluwen zijn niet te verwachten. De ingreep leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft vleermuizen en gierzwaluwen.

8. BRONNEN

Kennisdocument gewone dwergvleermuis, pipistrellus pipistrellus, Versie 1.0, BIJ12, juli 2017

Kennisdocument ruige dwergvleermuis, pipistrellus nathusii, Versie 1.0, BIJ12, juli 2017

Kennisdocument Gierzwaluw, Apus apus, Versie 1.0, BIJ12, juli 2017

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis Pipistrellus pipistrellus. Versie 2.0, december 2014

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis Pipistrellus nathusii. Versie 2.0, december 2014

www.zoogdiervereniging.nl/vleermuizen

www.vleermuizenindestad.nl

